

MEDI AMBIENT

L'Ebre ni es ven ni es transvasa

Mentre a Aragó es posa sordina al tema TRANSVASAMENT, a València i Murcia presideix les campanyes de PP, Ciutadans i VOX. Des del seu discurs, la dreta, encara continua parlant de conques "deficitàries" i "excedentàries", sense considerar aquest 24% menys de cabals esperats, per canvi climàtic; ja no usa la planificació hidrogràfica com a clau, sinó el mercadeig i la privatització de l'aigua.

La figura dels "contractes de cessió", aprovats en temps de Sr. Aznar, permetien comprar i vendre drets d'aigua entre usuaris, però només en sequera, només entre usuaris de la mateixa conca i només per a transferir aigua cap a usos de major prioritat. No obstant això, posteriorment, des de la majoria absoluta que va gaudir, el PP va aprovar successius decrets llei que van anar eliminant aquestes restriccions, de manera que avui, l'aigua pot vendre's a usuaris d'una conca a un altra, en tot moment, per temps il·limitat i per a qualsevol ús.

És a dir, s'han legalitzat els "lliures mercats de drets concessionals d'aigua", i sobre aquesta base es realitzen transvasaments, com per exemple, la venda d'aigua dels regants d'Extremadura, al Tajo, a Múrcia; o els transvasaments del Guadalquivir a Almeria, a força de comprar arrossars prop de Doñana, per a transferir els seus drets de reg, en la conca alta. Transvasaments que ni tan sols estan prevists en la planificació hidrogràfica. L'aigua deixa així de ser un "bé comú", a gestionar des de la lògica de l'"interès general", per a passar a ser una simple mercaderia per a qui pugui pagar més. Aquesta nova amenaça transvasista és la que ha motivat la nova Marxa de l'Ebre que hem realitzat una vintena de missatgers i missatgeres de la Nova Cultura de l'Aigua, des de Fontibre a Tortosa, passant per pobles que lluiten, a vegades, des de fa dècades, contra els diversos problemes que la cobdícia humana, la irresponsabilitat política i la incompetència administrati-

va han anat generant de llarg a llarg de la Conca. 1000 km amb bici i altres 1300 en furgoneta i cotxes, per a poder arribar, en un parell de setmanes, a tots els llocs que ens van reclamar per a parlar dels seus problemes, al mateix temps que preparàvem les bases de futures mobilitzacions de conca contra el mercadeig de l'aigua i aquestes noves amenaces de transvasament de l'Ebre.

Vam poder celebrar el tancament de la nuclear de Garoña (bessona de Fukushima), encara que Endesa i Iberdrola hagin aconseguit prorrogar 10 anys la vida dels reactors de la central d'Ascó, per a obtenir uns milers de

"Aquesta nova amenaça transvasista és la que ha motivat la nova Marxa de l'Ebre que hem realitzat una vintena de missatgers i missatgeres de la Nova Cultura de l'Aigua, des de Fontibre a Tortosa"

milions de beneficis "caiguts del cel", una vegada amortitzada la inversió, a costa, això sí, de projectar riscos i acumular costos per a gestionar, durant centenars d'anys, els nous residus radioactius generats.

A Rioja ja es va inaugurar la presa d'Enciso, mentre que es continuen enterrant desenes de milions en la de Terroba, obres ambdues tan perilloses com inútils i insensates, en emmalaltir de greus riscos de lliscaments de vessant i situar-se en zones sísmiques, la qual cosa posa en risc la vida de milers de persones a Enciso, Arnedillo i Murillo de Lieza.

Però vam poder celebrar a Navarra la victòria de les petites comunitats de regants tradicionals, a Lerín i Cárcar, enfront de l'amenaça d'extensió de Regs de Navarra, sota l'imperi privat d'Acciona, Caixa, Agbar i OHL, que

reben un peatge "en l'ombra" durant 30 anys, de 680€/ha/any, de fons públics, pe ar gestionar el reg, mentre que els regants paguen 280 €/ha/any. Així com comprovar l'èxit de les noves estratègies de prevenció d'inundacions que promou la legislació europea, mitjançant convenis entre els municipis i la CHE, per a regular brins, crear llits d'alleujament, recuperar galatxos i boscos de ribera i donar més espai a l'expansió fluvial.

A Aragó ens trobem amb tots els problemes, però també amb algunes solucions. La bogeria de Yesa, on ja s'ha gastat el triple del pressupostat, sense garantir la seguretat de milers de famílies a Sangonera-Sangüesa i aigües avall; la insensatesa econòmica, social i ambiental de la presa de Biscarrués, il·legalitzada per Audiència Nacional; el fiasco de la Loteta, amb 100 milions tirats a les escombraries, que la CHE intentarà cobrar a Saragossa; el fracàs de la presa del Val, al costat de Tarassona, que, 20 anys després d'acabada, amb gairebé 100 milions invertits, segueix sense ús i amb les seves aigües contaminades per eutrofització; Mularroya, on anem camí d'enterrar altres 200 milions, amb una altra sentència de l'Audiència Nacional que anul·la el projecte; l'irresponsable buidatge de l'embassament de Santolea, per a recreïxer-lo, que va deixar sense aigua potable Aiguaviva i altres pobles, just quan tanca la tèrmica d'Andorra i queden 18 hectòmetres cúbics lliures; però mentrestant, això sí, segueix sense haver-hi diners per a posar fi a la contaminació tòxica per l'indústria que enverina a poc a poc desenes de milers de persones en el Galligo, pels abocaments criminals que va fer l'empresa INQUINOSA. I per a completar el ventall de problemes, la privatització de l'aigua, promoguda per la Ley de Aguas y Ríos de Aragón, amb el Pla de sanejament i l'ITCA (impost de sanejament), embolicats en ombres que auguren greus problemes de corrupció. Afortunadament també

trobem experiències positives, com el diàleg social de l'aigua i l'estratègia de reg reeixida del Matarranya, basada en la regulació en trànsit; o l'exemple de Fabara, amb la seva depuradora extensiva, deu vegades més econòmica que la que pretenia imposar-los la DGA, des del seu model privatitzador.

Arribant a Catalunya, el cas de Flix, que combina contaminació massiva, amb gairebé un milió de tones de residus d'alta toxicitat abocats a l'Ebre, i corrupció, amb ACUAMED, FCC i altres empreses involucrades, és un brutal exemple de fins on pot arribar la cobdícia i la falta d'escrúpols en els més alts nivells del poder.

I al final, ens trobem amb els nostres amics i aliats clau enfront dels trans-



Pedro Arrojo Agudo
professor emèrit de la Universitat de Saragossa

vasaments, les gents de les Terres de l'Ebre, en la seva lluita per sobreviure a la salinització i la subsidència (enfonsament), per la falta de cabals i sediments.

Ja ens vam examinar d'aquesta assignatura del Transvasament, i crec que en vam treure bona nota; però caldrà tornar a la feina.

EL DIBUIX DE LA SETMANA

per Jokin Moya

